

ГОЛОДОМОР НА КІРОВОГРАДЩИНІ

Голодомор 1932-1933 рр. був не випадковим явищем природного чи соціального походження, а наслідком цілеспрямовано застосованого більшовицькою владою терору голодом, тобто геноцидом. Масове фізичне винищення українських хліборобів штучним голодом було свідомим терористичним актом тоталітарної системи проти мирних людей, внаслідок чого зник не тільки численний прошарок заможних і незалежних від держави селян-підприємців, але й цілі покоління землеробського населення. Було підірвано соціальні основи нації, її традиції, духовну культуру та самобутність.

Голодомор охопив всю Україну, не винятком була Центральна Україна або сучасна Кіровоградщина.

Хто і яким би чином нині не трактували причини голоду 1932-1933 років, цілком зрозуміло, що його походження полягало у цілеспрямованій політиці тогочасної держави щодо українського народу з метою часткового його винищення. Руйнування звичного укладу селянського життя в Україні розпочалося з утворення «колективних господарств» — колгоспів. Цей процес, який не оминув і територію сучасної Кіровоградщини. «Борючись» за перетворення більшовицького кооперативного плану, Зінов'євська окружна партійна організація(сучасний Кропивницький (Кіровоград) починаючи з 1929 року, розгорнула галасливу пропагандистську і без прецедентну організаторську роботу зі створення колективних господарств у всіх без винятку селах округи. Якщо станом на 1 листопада 1929 року в окрузі було колективізовано 17,6 % селянських господарств і 17% посівних площ, то на 20 грудня цього року було усупільнено вже 37% посівної площі округи. Та влада на цьому не зупинилася.

У січні 1930 року ухвалено постанову про ліквідацію куркульських господарств. Цим було дано зелене світло черговій нарузі над українським селянством — розпочалося фізичне винищення його найбільш старанної і працьовитої частини. «Боротьба з куркульством» була універсальним знаряддям знищення свідомих, працьовитих, гордих і волелюбних українців та залякування значної частини тих, хто не підпав під тавро «куркуль». «Розкуркулення», тобто позбавлення значної частини жителів краю будь-яких засобів до існування, виселення їх за межі України, спричинило велику смертність серед цієї категорії громадян. Не в змозі чинити відкритий опір владі, жителі сіл на території сучасної Кіровоградської області «добровільно» вступали до колгоспів. Тому станом на 31 березня 1930 року в Зінов'євській(Кропивницький(сучасний) окрузі було колективізовано 75% селянських господарств. Ті, хто вперто не піддавався залякуванням

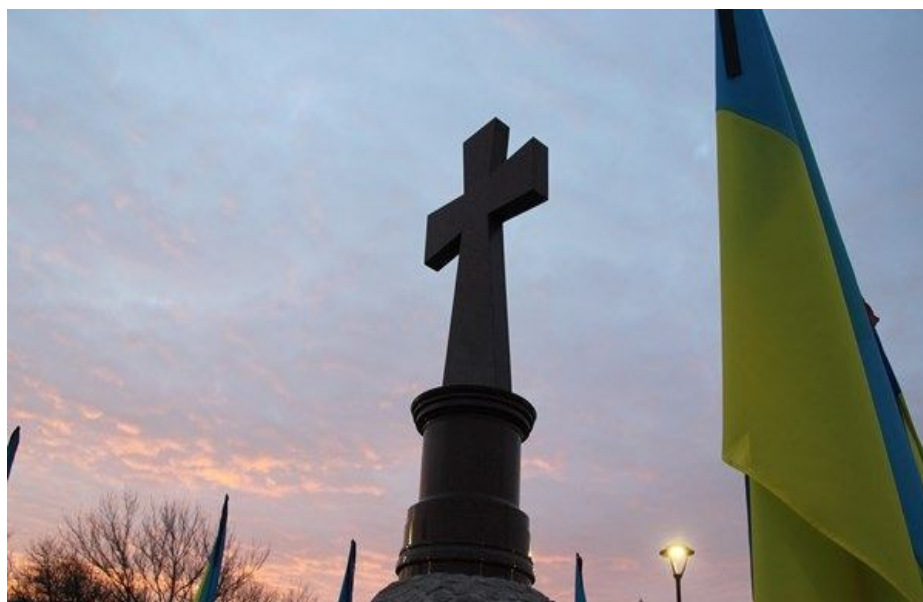
представників влади, автоматично зараховувалися до куркулів та жорстоко переслідувалися каральними органами — їм були вготовані тюрми, заслання на далеку чужину і каторжні роботи, розстріли. На середину літа 1931 року колективізація в межах сучасної Кіровоградської області, в основному, була завершена — 96,8% землі було усупільнено. Цим українське село ще більше наблизилося до своєї трагедії — голоду.

Голод охопив своїми нещадними обіймами всю територію нинішньої Кіровоградської області. Вже 15 серпня 1932 року було видано постанову про заборону продажу колгоспникам хліба «до виконання плану хлібозаготівель». 22 серпня цього ж року постановою було заборонено видавати хліб у громадському харчуванні. Колгоспники, які були на роботі та яким колгосп готував обіди, повинні були брати з собою свій хліб, якого, фактично, у селян не було. Уже в листопаді 1932 року багато колгоспників вимушені були вживати «просяну полову, обробляючи її, та м'ясо дохлих коней».

Однак уже в зиму з 1932 на 1933 рік та впродовж наступних місяців у багатьох селян не було взагалі ніяких продуктів харчування, в результаті чого сім'ї колгоспників та одноосібників масово почали голодувати. Таке явище набрало масового характеру і що воно було не тільки в селах, а й у містах нинішньої Кіровоградської області. Прямими наслідками голоду було масове вимирання населення, спустошення сіл, страхітлива розруха на території сучасної Кіровоградщини. За весь період голоду на Кіровоградщині офіційно відомо близько 40 тисяч загиблих, з усіх районів Кіровоградської області.

Отже, немає жодного сумніву в тому, що голод в Україні 1932–1933 років — явище рукотворне, що це цинічна форма політичного терору, терору голодом проти українського населення. Наслідки та масштаби голодомору в містах та селах України, як це ми бачимо і на прикладі території нинішньої Кіровоградської області, засвідчують велетенську гуманітарну катастрофу всього людства.

Пам'ятник «Жертвам Голодомору» у Кропивницькому

